

Wycieczka

JÓZEF BIRKENMAJER

WYCIECZKA

Wycieczka

Uciekłem dziś w kraj daleki,
Gdzie rzadko kto z ludzi dotrze:
Zrobiłem wielką wycieczkę
W lata szczęśliwsze i młodsze.

W jedną godzinę przebiegłem
Lat całych dwadzieścia kilka...
(Mówią, że wobec wieczności
Życie to jedna jest chwilka).

I nie wiem, jak to się stało,
Kto zmianę zdziałał tę nagłą,
Że wziął mnie z sobą na kozioł
Furman Bartłomiej Zabagło.

Za mną — na tylnych siedzeniach,
Wybitych skórą i włosiem —
W tej samej bryczce siedziało
Osób już starszych coś z osiem.

Niebardzom uważał, o czym
Gwarzyła ludzi tych reszta,
Bom wiedział, że za natręctwo
Jeszcze z nich który mnie zbeszta.

Zresztą tak była zawiła
I mądra ta ich rozmowa,
Że uchem swem siedmioletniem
Nie rozumiałem ni słowa:

Zdanie zaczęte po polsku
Często kończono z francuska,
A i tak było w połowie
Zgłuszone turkotem wózka.

Więc nie słuchałem tej gwary —
Niech starsi gawędzą sami! —
I na znak lekceważenia
Zwracałem się do nich plecami.

Nie dbałem o nich nic a nic
I w dumnej siedziałem pozie,
Bom po furmanie Zabagle
Pierwsze miał miejsce na wozie.

Innej słuchałem rozmowy,
Którą wyborniem rozumiał:
Rozmowy kłosów złocistych,
Którą wokoło łąn szumiał.

Słuchałem, jak w głębi miedzy
Odzywa się pasikonik
Piosnką srebrzyście dzwoniącą,
Jak tony szklanych harmonik.

Słuchałem kumkania stawów
Spowitych w rześnej opończy;
Słuchałem drgającej z niebios
Radosnej pieśni skowrończej.

Słuchałem szmeru rzeczulki,
Co po kamieniach się pluska, —
Szmeru, co bywał w połowie
Stłumiony turkotem wózka.

Turkotał wózek, turkotał, —
Koła w nim dudnią i pędzą...
Pył się z nich długi, jak z wrzecion,
Wysnuwał szarawą przędzą...

Turkotał wózek, turkotał,
Jak w młynie żarna i pytle,
I sypał mąką kurzawy
Na nasze podrózne kitle.

Skakała nieraz z radości
Bryczka radosna i wartka;
Jechało się pysznie, wesoło,
A wódką jechało od Bartka...

Jednakże nie był pijany
Furman Zabagło Bartłomiej,
Bo biczem konie poganiał
Najtrzeźwiej i najświadomiej.

Nawet po wielkich wybojach
Wiózł jak po drodze równej —
I tylko z nikim nie gadał,
Bo zawsze był małomówny.

Gwizdał se ino pod nosem
staccata i allegretta,
A czasem na swoje konie
Zawołał «wišta» lub «hetta!»

Czasem się czapką ukłonił
Figurze koło gościńca,
Albo któremu z kumotrów,
Co szli na sumę do Tyńca.

A że był człowiek przytomny
I trzeźwy był na umyśle,

Więc konie sprawnie zatrzymał,
Gdyśmy zjechali ku Wiśle.

Na drugim wiślanym brzegu
(Przejechać trzeba tam promem)
Klasztor Tyniecki się wznosił,
Urwiskiem podparty stromem.

Wyrastał prosto z opoki,
W kamieniu cały i cegle,
A bystra woda wiślana
Do nóg mu padła ulegle.

Na starych zmurszałych murach,
Pomiędzy kamienne szczyrby
Wspięły się krzewy zielone,
Kryjąc napisy i herby.

Czas groźne wyrzył tu godła,
Świadcząc, że objął w swe władztwo
Opustoszałe, bezpańskie
Stare tynieckie opactwo.

I w imię wiecznej młodości
Odmładzał murów tych szarość:
Bo już część znaczna zwałiska
Zielenią zdążyła zarość.

I ja się także wspinałem
Na jakąś skarpe zwałoną,
Bom młody był jak te krzewy
I w głowie miałem zielono...

W starym wśród ruin kościele
Ludu zebrały się tłumy;
Dzwony na starych wieżycach
Głosiły początek sumy.

Zabłyły świece woskowe
I wyszła msza uroczysta;
Na chórze głosem ochryplym
Odezwał się organista.

Pod wtór organów rozgłośny
Pieśń wielka jak fala wzbiera,
Pieśń w nucie swojej fałszywa,
A w treści swojej tak szczerza!

Pieśń, co zebrała ratunku
Od moru, ognia, gradobić, —
By można było — choć ciężko —
Na chleb codzienny zarobić...

Jam się przyglądał stojącym
W ołtarzu świętym postaciom...
Modląc się: «Boziu, daj zdrowie
Ojcu, mamusi i braciom»...

«Zdrowaś» zmówiłem dwa razy,
Potem — w dziedzińcu — raz trzeci,
Licząc jak długo kamień
Rzucony do studni leci.

I pożegnałem tę studnię
(Król Chrobry ponoć ją wykuł),
Bo tam przy promie już czekał
Bartka Zabagły wehikuł.

I znów na lewy brzeg Wisły
Wielka przewiozła nas krypa,
Znów nas witała w Piekarach
Wspaniała, pachnąca lipa.

Znów nas witała swym szumem
I pożegnała uprzejmie
Ta lipa odwieczna, której
Ośm osób wkrąg nie obejmie.

Ośm osób jej nie objęło,
Choć opasali ją kołem,
Aż ja dopiero — dziewiąty —
Rączką ją drobną objąłem.

Siedliśmy znowu na bryczkę;
Bartłomiej z bicza znów strzelił —
I jakby tem cięciem bata
Czas na dwie części przedzielił...

Wśród zbóż i modrych bławatków
Bryczka pomknęła z turkotem,
Aż mnie przywiozła nakoniec
Ku dniom dzisiejszym zpowrotem...

Znikła gdzieś w wielkiej oddali
Wysoka skała tyniecka;
Jak zórz ostatki, przygasły
Słoneczne uśmiechy dziecka...

Czas ruszył chyżo z kopyta —
Brzękły wędzidła, chomąta...
Dnia tego chyba już przeszła
Rocznica dwudziesta piąta...

Z dnia tego garść młodych wspomnień
Dziś mi została jedynie,
Zielonych jako te krzewy
W starej tynieckiej ruinie...

15. VI. 1930

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/birkenmajer-wycieczka-wycieczka>

Tekst opracowany na podstawie: Józef Birkenmajer, Wycieczka, Poezje, Warszawa 1932.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>) na podstawie tekstu dostępnego w serwisie Wikiźródła (<http://pl.wikisource.org>). Redakcję techniczną wykonała Marta Niedziałkowska, a korektę ze źródłem wikiskrybowie. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.